

Nr 391.

Av herr **Jansson** i Örebro, *angående viss ändring i den för medicinalstyrelsen gällande instruktionen.*

Den 10 maj beslutade medicinalstyrelsen återkalla legitimationen för dr Georg Tallhagen, Karlskoga, samt förordna att han enligt lagen om behörighet att utöva läkarekonsten § 4 andra stycket skall sinnesundersökas.

Anledningen till medicinalstyrelsens ovannämnda beslut var en den 28 april 1944 inkommen anmälan från arméöverläkaren. Denna anmälan grundar sig på en skrivelse från fältläkare M. Boberg, vari denne redogör för en inspektion som han företagit tre dagar efter det han begärt dr Tallhagens avskedande från befattningen som läkare vid Bofors platsbefälstab. Denna inspektion, liksom nämnda avskedande och anmälan till medicinalstyrelsen, hade föranletts av en anklagelseskrift från fo-läkaren Harry Danielsson, Örebro.

Denna senare skrivelse är, liksom dess anklagelsepunkter, högst anmärkningsvärd. Redan skrivelsens inledning: »Beder härmed vördsamt få — utan att gå officiell väg — anmäla en inspektion, som jag i dag företagit vid divisionsstabens sjukhus i Karlskoga», anger skrivelsens privata natur. Det måste betraktas som oriktigt av en militärläkare i ansvarig ställning att ej gå officiell väg, då det gäller allvarliga anmärkningar mot en kollega.

I nämnda skrivelse säger dr Danielsson, att det »synes» honom som dr Tallhagen vore »så uttalat schizoid och paranoid att han omedelbart bör få en ersättare» och »undrar» om dr Tallhagens tillstånd icke förryckt hans medicinska tänkande. Som stöd för sitt förmenande anger han exempel på medicinska ordinationer av dr Tallhagen. I de fall dessa exempel äro konkret återgivna visa de sig vara effektiva och ej ur annan synpunkt anmärkningsvärda. I övriga fall äro dr Danielssons medicinska anmärkningar uteslutande insinueranta som t. ex. hans yttrande: »Han har komponerat ihop en ganska hårresande hostmedicin.» Detta får utgöra en anklagelse utan att angivaren besvärat sig med en analytisk redogörelse för den hårresande medicinen. Det är också svårt att ur medicinsk synpunkt förstå det bärande i följande anklagelse: »Anstränger den trevliga men förtvivlade sköterskan med att laga dietmat till 4 ulcuspatienter, som han har liggande på sjuksalarna.» Dr Danielsson sammanfattar slutligen sina medicinska anmärkningar mot dr Tallhagen i följande: »Har de mest fantastiska idéer om att hans terapi måste vara så effektiv som möjligt och har föga insikt om det nödvändiga och berättigade i att följa 'Anvisningar vid handhavandet av arméns läkemedel'. Han måste gå sin egen linje, och det går ej att tala honom till rätta, vilket jag givetvis försökt.»

Grunden till dr Danielssons anmärkningar mot dr Tallhagen gäller således den senares praktik vid militärförläggningen och att densamma varit allt för omsorgsfull mot därvarande patienter. Han har tydligen skött dessa efter samma principer som sina civila patienter. Om detta icke står i överensstämmelse med »Anvisningar vid handhavandet av arméns läkemedel» bör detta icke vara komprometterande för dr Tallhagen, utan för dessa anvisningar.

Jämte dessa anmärkningar bifogade också dr Danielsson ett stenografiskt referat av ett föredrag, som hållits av dr Tallhagen. Av flera omständigheter att döma är detta referat felaktigt och missvisande. Enligt uppgift rör det sig om ett två timmars kåserande anförande, hållet utan förberedelse och på order av militärbefäl. Då anförandet, enligt uppgift, refererats av otränad stenograf, vilken själv förklarar sig ha »bättrat på» stenogrammet, och då detsamma gott kan uppläsa på mindre än 20 minuter, måste det vara både ofullständigt och missvisande. Dr Danielssons åberopande av detta anklagelsematerial ter sig mycket egendomligt, då dr Tallhagen enligt uppgift förvägrats justera detsamma.

I ovannämnda anklagelseskraft skriver dr Danielsson: »Nu kommer det svåraste. Hur skall man bli av med karlen utan att hans sjukligt stegrade självkänsla såras till det ena eller andra raseriutbrottet?» Men i dr Bobergs inläga till arméöverläkaren, vilken vidarebefordrat densamma till medicinalstyrelsen, heter det: »Tallhagen visade sig vara omöjlig att tala till rätta — fo-läkare Danielssons skildring av honom är ingalunda överdriven — men han förklarade sig i alla fall nöjd att bli avlöst fr. o. m. 17/4.» Detta bevisar dr Danielssons bristande omdömesförmåga i vad det gäller dr Tallhagens sinnesbeskaffenhet och att dr Boberg i denna sak talat mot bättre vetande.

Anklagelserna mot dr Tallhagen äro sålunda av sådan art, att man måste ifrågasätta huruvida medicinalstyrelsens åtgärd kan vara motiverad. I medicinalstyrelsens av Kungl. Maj:t avfordrade utlåtande av den 11 december 1944 erkännes också, att styrelsens vidtagna åtgärd icke på något sätt har karaktären av bestraffning för fel eller försummelse. Efter detta uttalande återstå endast angivarnas insinuationer och subjektiva omdömen.

Att dr Tallhagen nöjaktigt utövat läkarkonsten bestyrkes av den spontana petitionsrörelse som i anledning av medicinalstyrelsens åtgärd kom till stånd bland hans patienter och deras anhöriga och som utmynnade i en besvärsskrivelse till Konungen undertecknad av 1 800 personer. Sedan dess har regeringsrätten tagit formell ställning till detta ärende i det densamma förklarar att dr Tallhagens överklagande av medicinalstyrelsens ovan berörda åtgärd ej kunde upptagas till behandling enär densamma inkommit för sent och att framställningen från det betydande antal personer som petitionerat ej heller kunde bli föremål för regeringsrättens behandling, då desamma ej ägde rätt föra talan i saken.

Detta har tydligen ej tillfredsställt folkopinionen, ty i Karlskoga och Degerfors har i slutet av föregående år på nytt en namninsamling ägt rum för en

förnyad hänvändelse till Konungen, vilken petitionsrörelse enligt uppgift samlat 3 300 namnunderskrifter.

Det har således blivit ett allmänt folkkrav på dessa platser att dr Tallhagen, med undanröjande av medicinalstyrelsens beslut av den 10 maj 1944, återfår sin legitimation som läkare. Av denna folkopinion, vilken på platsen haft tillfälle att erfara och bedöma de förhållanden, vilka föranlett anklagelserna mot dr Tallhagen, ger ytterligare anledning till förmodandet att medicinalstyrelsens ovannämnda åtgärd icke varit välgrundad.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan förändring i för medicinalstyrelsen gällande instruktion, att ett upprepande av påtalade handlingssätt från styrelsens sida förhindras.

Stockholm i januari 1946.

Erik Jansson.
